

Kleurrijke boeketten in de volle grond

De Fransen zijn er maar wat trots op. Hun villes et villages fleuris ingericht met jaarlijks wisselende, kleurrijke plantcombinaties. Nederland heeft hierin een meer sobere traditie. Joyce Oomen van Blooming Business laat zien dat dat ook anders kan. Zij ontwerpt wisselbeplantingen met een natuurlijke uitstraling die direct kleur brengen, de biodiversiteit verhogen en niet onderhoudsintensief zijn.

Tekst Wendy Bakker, Beeld Joyce Oomen, Ruud Vermeer, Marie-José Kallenfels, Wendy Bakker

Het is niet de vraag vanuit de markt en het vakgebied die beplantingsontwerper Joyce Oomen van Blooming Business uit Breda ertoe heeft aangezet een methode te ontwikkelen waarin eenjarige, tweejarige en kortlevende vaste planten de hoofdrol spelen. Opgegroeid in een kwekersfamilie kwam zij al jong in aanraking met de ongekende diversiteit in eenjarige en tweejarige planten die zo goed samen kunnen gaan met andere gewasgroepen. Geschoold als bloemenarrangeur zag zij de schoonheid van de variatie in bloem- en bladkleuren, vormen en texturen. Joyce Oomen ziet het meer als haar missie om de voordelen van deze veelal onbekende en ondergewaardeerde planten onder de aandacht van de vakwereld te brengen. „Niet als perkbeplanting waarbij je al snel de associatie met een platgeslagen kleurvlakje hebt, maar als wisselbeplanting die vanaf aanplant tot in de herfst het plantvlak

mooi in bloei zet en een natuurlijke uitstraling heeft.” De beplantingsontwerper past hiervoor onder andere planten toe die ook als snijbloemen geteeld worden. „Eigenlijk maak ik boeketten met wortels in de grond.”

Wisselbeplanting

De methode van wisselbeplanting is gebaseerd op drie beplantingslagen. Deze hebben elk een eigen functie in het beplantingsplan en volgen elkaar deels op in bloei waardoor de bloeiperiode van de border wordt verlengd. De planten zijn gemengd aangeplant, gebaseerd op percentages per soort die zijn afgestemd op het beplantingsbeeld dat Oomen wil neerzetten.

De basislaag bestaat uit soorten die na aanplant de grond snel bedekken en de onkruidgroei onderdrukken. Ze geven direct een beeld aan het beplantingsvlak.

„Het zijn planten waar je altijd op kunt rekenen.” De sieraardappels *Ipomoea batatas* 'Green' en 'Bronze' en het witte tandzaad *Bidens* 'Bellamy White' zijn bijvoorbeeld planten die ze graag toepast in deze basislaag.

De tussenlaag bestaat eveneens uit zekere planten. Ze groeien boven de basislaag uit en geven het plantvak 'body'. Deze soorten houden de border tot het einde toe overeind. De laatste laag is die van de verrassing. Daarin lijken de planten als van nature te zijn neergedaald. Zij prijken hier en daar boven de rest uit en weven zich door de beplanting heen. Het zijn de wat meer ijlere, transparantere soorten als *Verbena Bonariensis* en *Nicotiana* 'Tinkerbell'. Of die beweging brengen als *Stipa tenuissima* 'Ponytails', *Hordeum jubatum* en *Gaura lindheimeri* 'Whirling Butterflies'.

Een wisselbeplanting heeft als voordeel dat je in het eerste jaar al direct een

uitbundige en aaneengesloten bloei ziet. „Als je een vaste aanplant realiseert is dat vaak pas na twee à drie jaar prachtig. Maar waarom zou je zo lang wachten als je in het eerste jaar al karakter aan het plantvak kan geven? Daarbij verandert het beeld gedurende het seizoen en zijn de eenjarigen goed te combineren met vaste planten die na enkele jaren het plantvak overnemen.”

De planten die Oomen toepast, trekken veel vlinders en bijen aan. Samen met de grote variatie aan soorten draagt dit bij aan de verhoging van de biodiversiteit. „Maar door die grote variatie wordt ook de bodem verrijkt.”

Meerwaarde

De onbekendheid met de plantensoorten maar zeker ook de angst voor onderhoud leidt ertoe dat aanplant van een- en tweejarigen nog geen gemeengoed in de

openbare ruimte is. Die angst is volgens de beplantingsontwerper niet nodig. Juist door een wisselbeplanting toe te passen wordt de onkruidgroei onderdrukt. Vooral in het eerste jaar bij een nieuwe aanplant is dat vaak een kostenpost. Net als beregening. „De eerste twee weken na aanplant is het toedienen van vocht natuurlijk cruciaal, maar dit reguleert zichzelf als de planten eenmaal geworteld zijn en de bodem is bedekt. De beplanting sluit zich snel waardoor de bodem minder uitdroogt.

„Met de beplantingsmethode worden vier schoffelrondes gereduceerd tot nul”, geeft zij aan, waarbij ze zich staaft op ervaring van gemeentelijk opdrachtgevers. „En daar kan je een hele mooie beplanting voor neerleggen.” Wat hierbij helpt is dat de planten in een schone afstrooilaag van 10 cm worden aangeplant. Blooming Business levert deze afstrooilaag waarvan het mengsel wordt afgestemd

op de bodemsamenstelling. Door hierin te planten worden de onkruidzaden die dieper in de ondergrond zitten niet geactiveerd. Ook zorgt de laag ervoor dat het vocht uit de ondergrond minder verdampt. „Bij heel warm weer ontstaan er door de droogte scheuren in de strooisellaag maar dan zien de planten er toch nog goed uit. Deze hebben zich inmiddels geworteld in de ondergrond waar nog vocht is. Je hoeft dus minder te beregenen. Dit heeft zich na jaren wel bewezen.”

Oomen adviseert niet te gaan wieden of schoffelen tussen de planten. „Laat het gewoon door elkaar heen groeien. Onkruid dat toch nog opkomt valt dan weg tussen de beplanting.”

Maatwerk

Het werk van Blooming Business tref je aan bij grote projecten als De Floriade

2012, attractieparken als De Efteling en dierentuin Artis, langs toegangswegen, in stadscentra en op A-locaties in gemeenten. Elke beplanting is maatwerk, afhankelijk van de wens van de opdrachtgever en de functie en uitgangssituatie van de locatie. „De ene keer ontwerp ik een beplanting voor een berm die de verkeersveiligheid niet mag belemmeren, een andere keer moet een gemeentehuis met de beplanting extra uitgelicht worden. Ik lever dus geen standaardpakket. Dat zou ik overigens ook niet willen, want dat vind ik persoonlijk niet boeiend genoeg.”

In juni werd Blooming Business benaderd door een gemeente met de vraag of ze een aanplant van zonnebloemen wilde realiseren in het kader van het Van Gogh-jaar. Daarvoor had ze een tijdsbestek van twee weken. Zonnebloemen bloeien gemiddeld twee weken, daarna wordt de aanblik minder. Ze stelde daarom een gemengde beplanting voor die wel het zonnebloemgevoel oproept maar waarbij de bloeiperiode van het vak verlengd wordt, de beplanting interessanter is en forsler uitgroeit en waarbij de bodem bedekt wordt. Oomen maakte een ontwerp met een betrekkelijk klein

sortiment van *Gaillardia* 'Red Shades' - om het geel enigszins af te vlakken - en een combinatie van *G. 'Arizona Sun'* en *G. 'Arizona Apricot'*, *Rudbeckia hirta* 'Marmalade' - voor de groeikracht en hoogte - en *R. 'Tiger Eye'* - vanwege zijn donkere oog en naar bronsverkleurende blad. Daarnaast voegde ik *Coreopsis grandiflora* 'Presto' toe, een enkelbloemige meisjesogen met een gevuld hart. Deze is zelfschonend, er blijven geen uitgebloeide knoppen achter. Op verkeerspunten kregen kleinere en lagere soorten zonnebloemen een plek die, als ze uitgebloeid zijn, wegvallen in de overige beplanting.”

Samenwerking

De beplantingsmethode van Blooming Business is geen totaalconcept met vaste samenwerkingspartners waarbij de opdrachtgever van A tot Z wordt ontzorgd. Wel is het zo dat het bedrijf de realisatie van de beplanting van kweek tot en met aanleg begeleidt, als ook adviezen geeft over het onderhoud. Joyce Oomen wordt meestal gevraagd door tuin- en landschapsarchitecten, ontwerpers of groene aannemingsbedrijven om een beplanting te ontwerpen die zich onderscheidt van

andere. Het komt ook voor dat ze direct opdracht krijgt van een gemeente.

De soorten die worden aangeplant, komen voor 98% van eigen kweek. Deze worden aangeleverd op Deense containers die elk een nummer hebben corresponderend met de plantlijsten. De planten zijn gesorteerd op soort en cultivar overeenkomend met bijbehorende beplantingslijst. Omdat Oomen werkt met mengsels gebaseerd op percentages per soort is er eveneens een lijst met soortverdeling en soms ook (afhankelijk van de oppervlakte) aantallen per m².

Afhankelijk van de hoeveelheid verschillende soorten mengt een mengploeg de soorten voor in een krat van waaruit wordt aangeplant. Bij grotere oppervlakten met minder soorten wordt er direct in het plantvak 'gestrooid' en vervolgens zet een ploeg de planten in de grond. Voorafgaand aan de aanplant wordt het systeem goed doorgesproken met de voorman of teamleider van de ploegen. „Op deze manier kunnen we garant staan voor in uitstraling natuurlijke beplantingen die het hele seizoen aantrekkelijk zijn en de openbare ruimte verfraaien.”

'Ik vind het een uitdaging om van de regels af te wijken'

De beplantingsarrangeur gaat graag buiten de gebaande paden in haar werk. Opgegroeid en gewerkt in de kwekerijwereld is ze doordrongen van de juiste plant op de juiste plaats, maar ze houdt ook van experimenteren. Dat doet ze in de voorbeeldborders bij haar bedrijf. „Ik probeer uit of een plant ook groeit op een standsplaats waar deze niet van nature voorkomt. Het resultaat kan dan fantastisch zijn. Ook daag ik mezelf uit soorten te gebruiken die ik eigenlijk minder mooi vind, zoals *Begonia* 'Dragon Wing Red'." Deze schaduwminnende *Begonia* heeft groot glanzend blad en staat bij Oomen in de volle zon. „In het begin heeft hij het best even moeilijk gehad, het blad krulde om, maar daar is hij doorheen gegroeid.” Ze combineerde roodbloeiende *B. 'Dragon Wing Red'* met een roodbladige *Coleus* (bonte netel). „Ik wilde het beeld neerzetten van een rood hotel tapijt.” De architecturale *Ricinus communis* torent erboven uit. Ze plaatste daarbij *Pennisetum glaucum* 'Purple Baron', een rode *Canna* die ze van een klant gekregen heeft en *Chenopodium giganteum* (boomspinazie). Het roze van het jonge blad van de boomspinazie komt terug in de knoppen van de *Canna*. De lage, violetblauwe *Verbena rigida* en de hoge *Verbena bonariensis* weven zich, net als *Tagetes patula* 'Jolly Jester', tussen de planten door en maken de verbinding met het plantvak eraast. „Dit is een voor mij totaal nieuwe combinatie, maar zo dwing ik mezelf om anders naar bepaalde planten te kijken.”

Een combinatie van *Amsoi* 'Fringes leaved Red', *Agastache mexicana* en *Agastache urticifolia* 'Alba', *Ammi majus*, *Leonurus sibiricus*, *Ocimum* hybr. 'Magic Blue' en *reseda alba*.

Boomspiegel met *Surfinia sanguna* 'Atomic Blue', *Salvia viridis* 'White Swan', *Ocimum* hybr. 'Magic Blue', *Gaura lindheimeri* 'Geyser Pink', *Verbena* 'Temari Pink' en *Agastache urticifolia* 'Coerulea'.

Joyce Oomen combineert eetbare gewassen met eenjarigen zoals *Brassica oleracea* 'Nero di Toscane' en *Borago officinalis* met *Bidens* 'Bellamy White', *Ocimum* hybr. 'Magic Blue', *Cosmos bipinnatus* 'Carmine', *Nicotiana* 'Tinkerbelle', *Zinnia* 'Envy'.

Foeniculum vulgare, *Helichrysum bracteatum* 'Orange', *Antirrhinum majus* 'Coronette Bronze', *Begonia* 'Champagne', *Begonia* 'Dragon Wing Red' en *Ipomoea batatas* 'Bronze' (i.s.m. Marjo Dieltjes).